

LƯU Ý: BẢN NHẬP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

02/10/2023 – Vấn đáp Thiền Viện Phước Sơn

Kalama tri ân cô Diệu Hy ghi bài.

Vì phân ghi âm không ghi rõ câu hỏi, nên chỉ ghi chép phần trả lời, và vắn tắt nội dung câu hỏi dựa trên phần trả lời cho thuận tiện theo dõi.

Hỏi: Về Thỉnh văn đạo và Bồ Tát Đạo

Thưa với đại chúng, bạch hòa thượng viện chủ

Trong đời có 3 hạng chúng sinh:

- Hạng thứ nhất: không biết mình bị khổ, tiếp tục lăn trôi trong các cảnh giới tái sinh là 1.
- Hạng thứ hai: Ý thức được mình đang bị khổ nhưng không có khả năng tự tìm ra con đường thoát khổ, phải nương cậy một người khác. Đó gọi là Thỉnh văn giác.
- Hạng thứ ba: Biết mình là khổ và tự tin mình có thể tự tìm ra con đường thoát khổ và giúp cho người khác; hạng này được gọi là Toàn Giác.

Còn Độc Giác tôi không kể ở đây bởi vì, cũng thấy đời là khổ nhưng thích đi một mình, trên không thầy dưới không trò, trường hợp này cực hiếm, thôi mình không nhắc tới. Chỉ nhắc tới 3 trường hợp phổ thông, phổ biến: Một – không biết mình đang bị khổ thì nhắm mắt lăn trôi trong 3 cõi 6 đường; Hạng thứ hai – biết mình bị khổ nhưng phải nương vào người khác để tu tập; Hạng thứ ba – biết mình bị khổ nhưng tự mình tìm đạo để tự mình giải thoát; con đường thứ ba gọi là Bồ Tát đạo. Đó là một chuyện.

Chuyện thứ hai, theo giáo sử của Phật giáo mình, ý niệm về Bồ Tát đạo chỉ được nổi bật sau khi đức Phật viên tịch thôi.

Vì sao vậy? Vì đức Thế Tôn thấy rất rõ trong hàng nghìn tỷ, hàng triệu tỷ chúng sanh cầu đạo Bồ đề đủ sức đi hết hành trình thành Phật; Đa phần, dọc đường người ta phải bỏ cuộc hết để thành Thỉnh văn cho nó nhanh, cho nó sớm. Bởi vì Phật đạo rất là khó. Đó là chuyện thứ nhất; Ngài không thể vì một số quá nhỏ mà Ngài nhấn mạnh về Phật đạo. Các vị nghe kịp không? Đó là chuyện thứ nhất.

Chuyện thứ hai, nếu người nào tinh ý sẽ thấy ra cái này; Thật ra lý tưởng Bồ Tát Đạo đã được đức Phật nói rất rõ trong 37 Bồ Đề Phần. Tức là, Tứ Niệm Xứ, Tứ Chánh Cần, Tứ Như Ý Túc, Ngũ Căn, Ngũ Lực, Thất Giác Chi, Bát Chánh Đạo Ngài đã nói rồi. Nhưng có một điều, trình độ nào, căn cơ cỡ nào, khuynh hướng cỡ nào mà sau khi nghe xong 37 cái này bèn đại phát Bồ đề tâm nguyện thành Phật. Vì sao vậy? Vì sao sau khi học xong giáo pháp vị đó thấy rằng: Đời là Vô ngã Vô thường, với trí tuệ thấy rằng, không có cái ngọt nào đáng để đam mê thì không có cái khổ nào đáng để mình sợ hãi; cho nên coi chuyện luân hồi rất bình thường. Các ngài chán luân hồi, chứ không phải sợ, thấy sự lặp đi lặp lại tẻ nhạt, cho nên với Đại Trí các ngài nhàm chán luân hồi; Nhưng với Đại Bi, các ngài thương cho những kẻ bị khổ nhưng không biết phải làm sao; với đại bi ấy, với đại trí ấy cộng lại bèn ra Đại Dũng, Đại Hùng, Đại Lực. Các vị nghe kịp không?

Còn đối với vị Thỉnh văn, chỉ thấy khổ, đâm ra sợ, tìm vị thầy nào đó đi ra cho nhanh. Trong chú giải ghi rất rõ, cách đây 4 A Tăng Kỳ 100.000 đại kiếp Bồ Tát Thích Ca Mâu Ni từng suy nghĩ rằng: Ta dư sức lội qua bên sông một mình, nhưng tội cho những người không lội qua được thì phải làm sao? Thế là Ngài bèn đóng một chiếc thuyền. Chiếc thuyền đó Ngài đóng trong suốt 4 A Tăng Kỳ và 100.000 đại kiếp; đến kiếp cuối cùng, năm Ngài 35 tuổi; Ngài đóng cây đinh cuối cùng cho con thuyền đó, đó là con thuyền Nhất thiết trí; và từ Bồ Đề Đạo Tràng Ngài lái thuyền đi qua chỗ đầu tiên là Vườn Lộc Uyển. Ngài với được 5 người đầu tiên là 5 anh em Kiều Trần Như. Cứ vậy, con thuyền đó đi suốt 45 năm vớt đủ thứ người và đến 45 năm mãn thì con thuyền đó bị rã mục ngay ở cội sala xứ Malla.

Tôi nhắc lại, có 2 hướng để hiểu Phật pháp.

Hướng một – thấy đời là khổ, ngán quá, sợ quá, không muốn tiếp tục nữa, trở thành Thỉnh văn.

Hạng thứ hai – thấy đời Vô ngã Vô thường, ngán quá, chán quá nhưng đủ hùng tâm đi quãng đường dài giúp nhiều người khác.

Các vị nghe kịp không, hiểu hả?

Tôi nói lại lần nữa.

Trong một gia đình, lớn nhỏ ai cũng sợ đói, ai cũng sợ lạnh hết, nhưng đứa nhỏ sợ đói thì sao ta? Nó xuống bếp nó lục com nguội. Nó lạnh thì nó làm sao? Nó chạy vô kiếm cái mền nó đắp. Nhưng mẹ nó thì sao? Mẹ nó có làm như nó không? Mẹ nó khi đói chuyện đầu tiên phải nghĩ đến đám con nheo nhóc này đang bị đói; khi bà lạnh nghĩ đến đám con nheo nhóc đang bị lạnh. Cho nên, khi bà mẹ nghĩ đến đói, lạnh chuyện đầu tiên bà không nghĩ đến mình, mà bà gánh một gánh chè, gánh xôi băng ra giữa đường để giải

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẨM PHỔ BIÊN

quyết cái đói, cái lạnh cho bầy con; còn trong khi mình còn nhỏ, mình chỉ giải quyết cái đói lạnh một cách rất trẻ con đó là: kiếm gì đó bỏ vô miệng, kiếm gì đó đắp lên người, là xong; đó là đường đi của Thịnh văn; còn đường đi của Toàn Giác thì không. Nghĩ đến cái đói cái lạnh, vị đó không múc miếng com nguội, không lấy áo khoác lên người mà vị đó gánh nguyên gánh chè đi rao trên đường, ai ăn chè không? Bán cho hết gánh đó về nuôi đàn con nheo nhóc.

Không biết các vị có hiểu cái này không?

Cho nên, Phật pháp có 2 cách nghĩ, cách một – thấy đời vô ngã, vô thường, sanh tâm chán sợ, đến mức chỉ muốn dứt ngay, bèn thành Thịnh văn; Thấy đời vô ngã, vô thường, cũng chán sợ nhưng thương mấy đứa không tự bơi được bèn nguyện thành Phật tổ.

Chỉ vậy thôi. Tôi hi vọng trả lời xong câu hỏi.

Ở đây tất cả người trước mặt tôi đều là người Việt Nam phải không? Có hiểu chữ “gia đình” không? Chữ gia đình là gì các vị hiểu mà, gia đình là vợ chồng con cái; nguyên khối tổng hợp cộng lại bèn ra cái gọi là gia đình.

Hoặc là mình gọi cái nhà, thật ra trên đời không có cái nhà độc lập; nếu cái nhà đó bằng cây thì do nhiều khúc cây, nhánh cây, tôn, kẽm, đinh, lá, gỗ.. những cái này cộng lại mới ra cái nhà, có đúng vậy không?

Sao đại chúng thiên riết quên pháp học rồi?

Trên đời không có cái gì gọi là nhà, chỉ gọi là nhà khi những thứ rời rạc này được ráp lại, làm nên cái gọi là nhà. Cũng vậy, cái được gọi là chúng sinh nó là sự cộng hưởng, cộng sinh, tổng hợp, lắp ráp, ghép nối, của vô số thành tố.

Nói theo từ ngoài đời là hồn và xác; phần xác gồm Đất, nước, lửa, gió; còn phần hồn nó gồm Thiện, Ác, Buồn, Vui; Thiện – ác – buồn – vui + Đất – nước – lửa – gió = làm nên một Chúng sinh. Khối tổng hợp này mỗi lần có tâm thiện/ tâm bất thiện xuất hiện nó tạo ra 2 thứ quả:

- Quả tục sinh = Tạo ra tâm đầu thai để lúc nào đó xuất hiện một chúng sinh cõi lành hay cõi khổ.
- Quả bình sinh = chúng sinh sau khi chào đời sống kiểu nào.

Như vậy, chúng sanh sau không phải là chúng sanh trước; cái sau được tạo ra bởi cái trước chứ nó không phải là cái trước; Trái xoài mình ăn ra, mình lấy hạt, liêng xuống từ đó nó ra cây xoài, từ đó nó ra trái xoài; thì trái xoài sau không phải trái xoài ngày xưa mình đã ăn, mà nó là quả của trái xoài trước thôi. Đó là một chuyện.

Chuyện thứ hai, không có cái gì gọi là chúng sanh hết, mà cái gọi là chúng sanh chỉ là một khối tổng hợp của vô số thành tố; Cho nên ở đây không cần một cái Tôi, nó chỉ là khối tổng hợp thôi. Thí dụ, mình nói tôi đi về Sài Gòn bằng chiếc xe. Làm gì có chiếc xe. Làm gì trên đời có chiếc xe; đó là một sự kết hợp thông minh, hợp lý giữa các món phụ tùng, phụ kiện; khi các món phụ tùng được lắp ráp hợp lý thì chúng ta bèn có một cái gọi là chiếc xe, trên chiếc xe ấy, khi nó vận hành chúng ta về đến Sài Gòn, về đến chỗ chúng ta muốn. Và, một ngày nào đó, khi chúng ta không muốn dùng nó nữa, không muốn giữ nguyên nó nữa, chúng ta tuyệt đối có thể giao cho thợ rã nó ra thành từng phần.

ở đây cũng vậy, cái gọi là Chúng sinh, linh hồn hay thể xác chỉ là một khối tổng hợp có tên gọi cho vui vậy thôi, chứ còn thật ra, nó là một khối tổng hợp của vô số thành tố.

Các vị không tin thì vị nào có học chút về sinh học – biology, vật lý - physics các vị biết, thể giới này chỉ là thể giới của sóng và hạt thôi. Và, Âu Mỹ họ định nghĩa về bản chất con người một cách ngẫu nhiên mà lại giống với tiếng Việt mình; các vị biết chữ CHÔN không? Trong tiếng Mỹ C = Carbonic; H= Hydrogen; O = Oxygen; N= Nitrogen. Như vậy cộng hết là chữ CHÔN đúng không? Như vậy, bản chất con người mình là bốn cái này thôi chứ không là gì hết;

Trái đất này $\frac{3}{4}$ là nước, cơ thể chúng ta trên 70% là nước. Trong một điều kiện nào đó chúng ta chẳng còn là gì hết; và các vị biết, phũ phàng lắm, bây giờ thế giới chôn riết họ chán, rồi chuyển qua thiêu; thiêu riết họ chán rồi họ đông lạnh, ở một nhiệt độ âm cực thấp, đến mức độ toàn bộ cơ thể mình sẽ trở nên giòn, khi nó giòn họ nén thành một viên, các vị có tin chuyện đó không? Ở đây có ai tin chuyện đó, chuyện đó có thật. Cơ thể mình khi được làm lạnh ở độ lạnh nhất định nào đó nó sẽ giòn rụn như một viên cốm. Lúc đó họ chỉ việc nén nó lại thôi. Nó mong manh lắm các vị.

Ở bên chỗ chúng tôi ở, nó có cái công nghệ biến tro cốt người chết thành kim cương nhân tạo, đẹp cực kỳ; Bây giờ nó chưa phổ biến lắm, biết đâu một ngày nào đó chúng ta trao nhẫn cưới cho nhau nhiều khi trao nhầm viên đó tới nó về nó kéo ngón tay, không có gì lạ hết.

Các vị có nghe kịp không? Ok. Tôi đã trả lời xong câu hỏi đó rồi. Tôi không biết vị hỏi có thỏa mãn không thôi.

LƯU Ý: BẢN NHẬP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Theo trong A Tỳ Đàm thì muốn về cõi nào mình phải xài tâm cõi đó trước; các vị nghe kịp không? Phải có visa cõi đó mới vào cõi đó được. Visa đó chính là cái tâm. Thí dụ, muốn về địa ngục thì phải tái sinh vào đó bằng Tâm quan sát thọ xả quả bất thiện. Muốn về cõi trời người, Dục thiên thì phải về bằng 1 trong 8 tâm Đại Quả; Muốn về cõi Phạm thiên thì tối thiểu phải có tâm Sơ Thiên, tối đa là phải có tâm Phi tướng Phi phi tướng. Cho nên, nói Ba Giới Bốn loài ở đây phải hiểu thế này.

Giới ở đây là 3 tầng cảnh giới, muốn lọt vào 3 tầng cảnh giới đó, anh phải có visa entry anh đi vào; Sống với tâm loài nào mình bèn về với cảnh giới loài đó; Mang thân người, đẹp cỡ nào, giàu cỡ nào, khỏe cỡ nào sống bằng tâm mấy con bốn chân thì chết rồi về chỗ mấy con bốn chân. Cái đó tôi biết nói các vị rất là sốc, nhưng đó là sự thật; Bởi vì trong kinh nói rằng, tâm thức chúng sinh giống như nước vậy. Nước có nhiều thể: Thể đặc, thể lỏng và thể khí. Nước ở thể lỏng luôn có khuynh hướng tìm về chỗ thấp; Nước thể khí luôn có khuynh hướng bốc hơi lên cao, khi mình sống với tâm sạch, tịnh thì khi mình tắt thở khỏi cầu siêu, tự động bốc hơi. Còn khi mình sống với tham, sân, si, ái, mạn, kiến, nghi nó nặng lắm, khi chết kiếm chỗ nào thấp nhất tìm về. Có hiểu không?

Câu thứ nhất, tu để không còn là phàm và tu để thành thánh khác nhau chỗ nào.

Nghe sơ sơ hình như nó giống nhau. Tu để không còn là phàm cũng chính là tu để thành thánh, nhưng mà khác.

Tu để thành thánh chuyện đầu tiên là mình có chỗ để mình nhắm tới, và mình mong có cái để mình đạt được, mong có cái để cầm tay; kiểu tu thành thánh có cái nguy này: mình đâu biết thánh vương, tròn, dài, ngắn, mập, ốm ra sao; cho nên, trong hành trình tu hành mình thấy cái gì lạ lạ, ngộ ngộ mình bèn tưởng đó là Thánh. Thấy nó lạnh xương sống, nó nổi da gà, người hơi nhẹ nhẹ, có chút lâng lâng mình bèn nghĩ đó là thánh, trường hợp này bị rất nhiều;

Nhưng mà khi tu để không còn là phàm nó an toàn hơn. Khi nào mình còn nghe thấy mình còn có tham, sân, si, ái, mạn, kiến, nghi, khi nào còn thấy mình thêm bánh xèo, thêm bánh ít trần, còn thấy nhớ phone, nhớ điện thoại, nhớ gia đình, còn bực mình vì muỗi cắn, còn bực mình vì nóng nực, gió lạnh thì mình biết mình còn phàm. Nó dễ. Vì phàm mình biết mặt mũi nó ra sao. Tu hồi nào nó không còn mấy cái đó nữa là chắc ăn.

Còn khi mình tu với ý niệm để thành thánh nó rất là nguy hiểm. Không biết thánh mặt mũi ra sao, cứ thấy lạ lạ, từ đó giờ chưa có mình bèn phán đó là thánh.

Nhắc lại lần nữa. Đây là một cách nói thôi nhưng để lưu ý cho những vị bà con tu tập, hành giả tứ niệm xứ nhớ rằng, đêm hôm qua ở pháp hội Nguyên thủy tôi có nói:

- Ngày chưa biết đạo, chúng ta chăm chăm đi tìm cái thích, đi trốn cái ghét.
- Biết đạo rồi, chăm chăm tìm cái thiện trốn cái ác.
- Biết thêm chút nữa, cái nào cũng để mình nhìn thôi.

Có hiểu không? Cái nào cũng để nhìn thôi.

3 ngày nay, tôi không ngồi thiền, tôi không lấy đó làm buồn; 3 ngày nay tôi không có chánh niệm tôi không có lấy đó làm buồn; 3 ngày nay tôi nóng tánh hơn mọi khi, tôi không lấy đó làm buồn; vì sao? Vì tôi chỉ việc nhìn vào cái thất niệm, nhìn vào cái nóng tánh có khả năng đắc đạo sau 3 ngày bê bối, bày bày đó tôi hoàn toàn có thể đắc đạo vì tôi nhìn vào cái bày bày của tôi.

3 ngày nay tôi tinh tấn miên mật thì bây giờ chỉ nhìn vào cái miên mật đó, nhìn vào lòng hoan hỷ đó, biết nó là lòng hoan hỷ; biết nó là vô ngã, vô thường; tôi tuyệt đối có thể đắc đạo khi tôi nhìn tâm phiền não của tôi; tôi tuyệt đối có thể đắc đạo khi tôi nhìn vào tâm lành của tôi, nhìn vào nỗi khổ niềm đau của tôi, nhìn vào sự dễ chịu, sung sướng của tôi; cả 4 cái: Thiện – Ác – Buồn – Vui đều có thể là đề mục để tôi quan sát, tri nhận, quán chiếu.

Tu kiểu đó nó an toàn hơn.

Còn khi mình ước ước, mình mong có cái gì đó để hướng tới thì có khả năng là mình rơi vào pháp ái; Và cái rốt ráo nhất là tu không mong thành thánh cũng không mong thoát phàm, mà chỉ trung thực, khách quan nhìn cái gì đang diễn ra, chỉ vậy mà thôi.

Sẵn bữa nay tôi nói một chuyện, cái này trong chánh kinh mà sao tôi không thấy các vị nhắc tới; trong kinh Nhật tụng Kālāma 3 có bài kinh này, có xuất xứ, có bản pali luôn; tôi nghĩ đến nay các vị phải xăm vô người câu này:

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

ở đây tỳ- kheo quan sát chính mình như quan sát một người khác, cực kỳ khách quan và trung thực; mình quan sát một người khác như là một người ngồi quan sát một người nằm, đang nằm quan sát một người đi, đang đi quan sát một người đứng.

Trong đại chúng có hiểu không? Mình phải nhìn mình như là mình đang quan sát một dòng chảy trước mặt, chứ không phải mình nhìn: Đây là tâm thiện của tôi, đây là sự dễ chịu của tôi, đây là sự khó chịu của tôi... No. Mình trung thực quan sát mình như là mình đang quan sát một người khác. Thì cái đó mới may ra thoát được cái gọi là Thân kiến.

Còn đấng này mình chăm chăm nhìn mình từ góc độ của mình.

Khách quan và chủ quan rất quan trọng.

Câu thứ hai, họ hỏi tôi thấy được cái gì là tâm bất thiện, thấy được tâm thấy đó cái nào là tâm sở trí tuệ?

Cả hai. Thấy là phải tâm sở trí tuệ, trong cả 2 trường hợp; thấy được tâm này là tâm bất thiện là sở hữu trí tuệ. Thấy được tâm thấy, biết được cái thấy vừa rồi cũng là tâm sở trí tuệ.

Mà nên nhớ, tôi nhắc đi nhắc đi nhắc lại hoài. Bằng nêu chi pháp nó mênh mông quá cho nên mình gọn lại cho mấy bà con kém trí nhớ họ dễ nhớ.

Giờ về nhâm như con nít lớp 3 vậy đó.

Cái được gọi là chúng sanh gồm có 2 phần, phần hồn và phần xác / Danh & Sắc; Phần xác gồm có bốn đại – đất, nước, lửa, gió; phần hồn gồm có 2 phần sau đây;

- Tâm bất thiện gồm có cái biết + 13 Tâm sở trung tính + 14 tâm sở tiêu cực.
- Một cái biết của tâm + 13 Tâm sở trung tính + 25 tâm sở tích cực làm thành tâm thiện.

Chỉ vậy thôi.

Bất cứ giây phút nào, hề thấy đúng, hiểu đúng là có tâm sở trí tuệ.

Đương nhiên, trong thời lượng hạn chế như vậy. Tôi không hi vọng các vị hiểu và nhớ, nhưng không thể khác đi được.

Biết mình khổ mà vẫn cố chấp với cái khổ rồi đi hỏi làm sao thì chỉ có cách là đi chết đi.

Mình nghiệm rượu người ta nói uống rượu đau gan, mình không bỏ thì đi chết đi.

Người hỏi làm tôi nhớ một chuyện, bà đó đang rửa chén, ông chồng đọc báo, ông đọc lớn lắm:

- Theo nghiên cứu khoa học, đàn ông uống rượu hư gan; bà nói : đừng uống rượu.
- ông đọc tiếp, hút thuốc hư phổi; bà nói : Đừng hút thuốc.
- ông đọc tiếp, gần đàn bà sống yếu; Bà nói: Đừng đọc báo.

Các vị nghe hiểu không? Có hiểu câu chuyện đó không?

Đừng có đọc báo nữa.

Và có một câu chuyện rất ruồi bu mà tôi mê câu chuyện đó lắm.

Có anh chàng đó ảnh đi uống rượu say với bạn, tới lúc say hết, dắt nhau về nhà, đi ngang nhà của ảnh, ảnh quẹo vào, đám bạn đi tiếp nhưng nó thấy ảnh không chịu vào nhà mà ảnh cứ loay hoay chỗ cột đèn trước nhà. Đám bạn thấy lạ quay lại hỏi: Sao không vô nhà? Ảnh nói: tao làm mất chìa khóa. Hỏi: Mày nhớ mày làm rớt ở đâu không? nói: tao không nhớ? – Tại sao mình tìm ở đây? Tao tìm ở đây vì ở đây có đèn.

Các vị hiểu không? Đừng có cười người ta. Các vị đang cười vào chính mình đó.

Chúng ta luôn luôn đi tìm giải pháp cho chính mình bằng vào những gì nó có ngay chóc trước mặt mình. Kiểu đó làm sao mà thoát khổ?

Như vậy các vị lọt vào cái hời nãy tôi nói. Tùy thuộc tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý, môi trường sống mà chúng ta đang chịu khổ khổ nào; tùy trình độ của mình mà chúng ta thấy được bao nhiêu cái khổ, và tùy trình độ của mình mà chúng ta tìm được bao nhiêu giải pháp, và thực hiện được bao nhiêu phần trăm cái gọi là giải pháp ấy.

Tôi nói tiếng Việt các vị có nghe kịp không?

Tôi không biết vị nào hỏi câu đó, mong vị đó ok .

Mỗi lần nổi giận giận rất nhanh, cái giận lắng xuống liền có phải tâm xả không?

Tôi rất là phiền khi gặp câu hỏi này. Bởi vì người hỏi câu này tuyệt đối không biết chữ Xả trong giáo pháp mình nghĩa là gì.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

Cái này tôi đoán 1000% kể hỏi câu này là đi nghe dư luận quần chúng, không biết ai đó rù quyền, tuyền truyền, nhồi sọ họ xả có nghĩa là tâm không không.

Chứ trong A Tỳ Đàm thì chữ Xả rất mênh mông.

- Xả trong Tứ vô lượng tâm
- Xả trong Thất giác chi
- Xả trong thập độ.

Chứ còn hỏi chung chung thế này giống hôm qua tôi kể câu chuyện, thằng bé mẹ nó mua 4 lon nước, nó đứng nó khui một lúc 4 lon luôn, mẹ nó hỏi tại sao khui hết, nó nói trên miệng lon để open here – mở tại tiệm hay móc ngón tay vô mở?

Vị này không học giáo lý, trả lời rất là mệt nha.

Thứ hai, cổ nói cổ rất dễ có tâm bi, gặp ai cũng thương nhưng thường thì gặp nhằm đối tượng cổ cũng cho. Cái này trong đạo Phật mình gọi là Bồ thí mà trong trường hợp như vậy gọi là bồ thí thiếu trí.

Biết cho là tâm thiện nhưng có những trường hợp mình cho mà mình không nghĩ đến người ta, không nghĩ đến bản thân, không dùng trí tuệ suy xét chuyện của mình của người.

Như trong kinh đức Phật dạy “không làm tổn hại mình, không làm tổn hại người” thì bồ thí đó gọi là bồ thí hợp trí.

Còn mình bồ thí, hành thiện, giữ giới kiêu gì không biết mà làm cho bản thân khó chịu, bản thân đau khổ; Người khác khó chịu, người khác đau khổ; thì cái đó gọi là một cách tu tập không hợp lý, không hợp trí.

Trái đất của mình tổng diện tích của nó $\frac{3}{4}$ diện tích trái đất này là nước, ngọn núi cao nhất là ngọn núi Everest 8892m. Chỗ sâu nhất là rãnh Marina 11km. Hôm nay nhân loại đã đặt chân lên tới mặt trăng, đã cho phi thuyền lên Hỏa tinh, ấy vậy mà, hiểu biết con người về biển, về Đại dương bao nhiêu phần trăm? Chỉ có 5% thôi. Các vị có tin không? Mình lên tới mặt trăng, mình lên tới sao Mars, nhưng mà hiểu biết của mình về đại dương chỉ 5%. Cho nên tôi trả lời vấn đề câu hỏi này.

Người ta hỏi: nói rằng Phật đã trải qua nhiều A Tăng Kỳ kiếp mà nhân loại mới có mặt ở đây? Chuyện người ta nói nhân loại mới có mặt là người ta nói trái đất này, chứ còn khi nói về thời gian của vũ trụ thì chính khoa học cũng đồng ý với chúng ta một điều, mặt trời chỉ tồn tại trong thời hạn nhất định nào đó chứ mặt trời không phải tồn tại là vĩnh cửu. Trong lớp ai biết chuyện đó không? Mặt trời, mặt trăng cũng vậy, trái đất này cũng không tồn tại vĩnh cửu. Đó là ý kiến của các nhà khoa học. Theo tôi nhớ, theo đánh giá các nhà khoa học không quá 5 tỷ năm đâu, mặt trời. Dĩ nhiên, nay mai nó đổi nữa, buồn buồn nó đổi.

Nhưng đại khái, họ đồng ý với Phật giáo ở chỗ là Không có gì tồn tại hoài và cái sau sẽ thay thế cái đi trước, cho nên về mặt này vị hỏi cái này hơi thiếu chút kiến thức bách khoa về thiên văn, về vật lý, ... vị này thiếu hơn nhiều cho nên đây là một câu hỏi rất tiểu học. Mình thông qua.

Mình biết rằng có rất nhiều tinh tú, thiên hà, ngân hà, ngay bây giờ và trong quá khứ cũng như trong tương lai có vô số.

Tôi không biết các vị học theo trường phái nào, nhưng mà theo tôi hiểu; tôi có đọc sách thiên, tôi có dịch sách thiên, tôi có thấy cái này:

- Khi không học giáo lý A Tỳ Đàm, không sống chánh niệm theo pháp môn Tứ Niệm Xứ thì mình luôn luôn thấy mình là cái gì đó, mình là ai đó, something, somebody; mình thấy cuộc đời của mình là một cái line, tức là một đường dài;
- nhưng khi học Phật pháp ba mớ, mình sẽ thấy mình không còn là cái line mà mình là spot, có nghĩa là từng đốm từng đốm, đốm thiện, ác, nhân, quả, buồn, vui; Thiện, ác, nhân, quả, buồn, vui; chứ nó không phải có một sợi dây dài thông vô tận trong cả 70 năm, 100 năm, không có mà nó là từng spot ghép lại với nhau, từng đốm ghép lại với nhau.
- Khi tu tập miên mật mình sẽ thấy không phải spot nữa mà từng dot, từng chấm, chấm, chấm, thiện ác buồn vui, thiện ác buồn vui. Lúc đó chỉ thấy toàn là sóng và hạt thôi.

Mình thấy từng sóng, từng hạt đó nó tồn tại bằng vào vô số các điều kiện tương duyên, tương tác; quá trình vận hành, vận động đó được gọi là Saṅkhāra. Saṅkhāra là một quá trình hoạt động bằng cách tương tác và tiêu thụ năng lượng.

ở đây bà con có học vật lý chắc biết cái này. Đời sống chỉ là một hành trình tiêu thụ năng lượng, một dòng chảy không ngừng luôn luôn được thúc đẩy bởi vô số những điều kiện, và các thành tố cộng hưởng, cộng

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

sinh, tương tác lẫn nhau để làm nên các hiện tượng mà ta gọi là con người hay con thú. Buồn vui hay nhà cửa, cảm xúc, cảm giác, hình ảnh, âm thanh, ánh sáng, ...

tôi giảng vậy các vị có nghe kịp không? Tôi nói vậy có khó hiểu lắm không?

Thưa với đại chúng,

Tôi đã nói rồi, không có cái gì trên đời là 1. Không có. Tất cả chỉ là những cộng hưởng của vô số điều kiện. Nãy tôi nói rồi.

Chuyện thứ nhất, không có một linh hồn nào tồn tại suốt từ đời này qua kiếp khác. Mà nó chỉ là sự tiếp nối của vô số thành tố trước và sau với sự hỗ trợ của vô số điều kiện. Đó là một.

Thứ hai chuyện mình gọi là bùa chú hay ma quỷ cũng y như vậy mà hiểu; một con người hay một con chó, một con rận nó cũng là một tổng hợp được liên kết, ghép nối bởi các thành tố danh – sắc, thì một phi nhơn, một dạ xoa, một la sát, một Đề Thích, một Cẩn Na La, một Cưu Bàn Trà, một Long Vương, một Dạ xoa thì cũng vậy, cũng là một khối tổng hợp của rất là nhiều thứ.

Do sự tổng hợp của tham, sân, si mà nó tạo ra các chủng loại chúng sinh như là loại ăn nhiều, như là heo, làm nên những loài dục tính nhiều như là dê, chim sẻ; nó tạo ra loài máu nóng hung dữ, như là cọp, beo, hổ, báo; nó tạo ra loài chúng sinh sắc tẻ, mắt thường không nhìn thấy.

Chúng ta cũng thấy rồi; Khoa học cũng đồng ý với chúng ta, có những thứ ánh sáng, mà con mắt thường không thấy được; có những tần số âm thanh, gọi là tần số hạ âm mà lỗ tai thường mình nghe không được.

Thí dụ như bên Tây có con chó Encarta, nó nhỏ, nó lùn, mà nó dài, nó như ổ bánh mì gắn thêm 4 cái bánh bao; nó có thể phân biệt 200 mùi khác nhau. Nó lưu trong bộ nhớ của nó. Những mùi đó mũi thường mình nhận không ra; thí dụ bây giờ, lấy 1 cục heroine, nhét vô trong trái sầu riêng là mình chỉ nghe sầu riêng, nhưng nó nghe được cả mùi heroine, nó nhạy như vậy.

Có những mùi khứu giác của mình không cho phép mình nhận được. Có những tần số âm thanh mà lỗ tai mình không nhận được. Mình phải cần đến bộ phận tinh vi hơn để nhận được bộ phận âm thanh đó, và sau cùng, có những hình ảnh, ánh sáng mắt thường mình không nhìn thấy được.

Cho nên, phi nhơn là gì? Phi nhơn vẫn là những chúng sinh, vẫn là những khối tổng hợp, của các thành tố, có một điều, trong một hình hài vi tế mà mắt thường chúng ta không nhận ra mà thôi.

Cần gì phi nhơn. Trước mắt mình nè, nó có nhiều thứ mà nó nhạt nhòa bé nhỏ, mình không để ý mình cũng không nhìn thấy, có đúng không? Các vị có đồng ý tôi nói không?

Ngồi giữa biển người mênh mông mình chỉ thấy người mình thương hoặc mình nhìn người mình ghét thôi còn đũa nào không phải đối tượng thương, không phải đối tượng đặc biệt mình đâu có nhớ; Chỉ cần thiếu để ý là không thấy rồi, chứ đừng có nói chi chuyện quá nhỏ, quá mờ, quá nhạt.

Minh biết mình học đạo mình biết tâm thiện có mặt giúp mình an lạc hơn; chánh niệm có mặt giúp mình an lạc hơn; tín – tấn – niệm – định – tuệ có mặt giúp mình an lạc hơn, mình biết 5 triền cái có mặt làm mình khổ hơn; mình biết; mình biết hành trì con đường này sẽ dẫn đến Niết Bàn, và Niết Bàn là trạng thái vắng mặt của Danh – Sắc, của phiền não, của 5 uẩn; mình biết rõ.

Nhưng mà mình không thêm tu, hoặc là tu không tới thì trường hợp đó là biết mình khát nước, biết nước là giải pháp, thậm chí biết nước ở đâu nhưng không biết làm sao mà múc.

Có 2 trường hợp không múc:

- Không có dụng cụ để múc
- Không muốn múc

Như ngài Mahātissa trong Thanh tịnh đạo, tu 60 hạ tỳ-kheo, năm ngài 80 tuổi nghe xem mình khó ở, biết sắp ra đi, bèn kêu thị giả vào dặn dò mấy câu; thị giả vào quỳ xuống bạch thầy, hỏi có phải đã đến lúc thầy đi; ông thầy nói đúng; người học trò mới hỏi, trong 60 năm tu học thầy đã có tí thành tựu nào trong đạo nghiệp hay chưa? Ông thầy trả lời thế này: Ta vì có chút lòng mong mỏi được diện kiến Thế Tôn Di Lạc tương lai, ta muốn nhìn thấy trước khi ta đi cho nên ta không miên mật như lời Thế Tôn dạy. Nhưng bây giờ ta thấy đủ rồi; khổ nhiều đây đủ rồi. Con đi ra đi. Khi người học trò vừa đi ra được 3 bước thì ông thầy vỗ tay nói “xong rồi”.

Có nghĩa là, lâu nay ngài thường trực sống trong chánh niệm, thường trực sống trong trí tuệ, cho nên, khi cần, chỉ cần chỉ tích tắc là xong.

Tôi nhắc lại, trong kinh Tứ niệm xứ có câu nói này, của Thế Tôn: Ai hành trì Bốn niệm xứ trong 7 ngày đến 7 năm, tối thiểu chứng Tam Quả; có người hỏi tôi, có chắc không sư? Tôi nói, dạ chắc; họ hỏi vậy chứ biết bao nhiêu người tu mấy chục năm sao không đắc? Tôi nói, coi kỹ lại đi, tu đúng;

Hiểu chữ tu đúng không? Tu đúng = hiểu đúng & làm đúng.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẢN PHỔ BIẾN

Chứ không phải tu Tứ niệm xứ là đi tới đi lui lừ đừ như đi kiếm bạc cắc, đi như mới xuất viện đi không nổi là không phải; ăn mức đưa từ từ từ từ là ba trọn. Cái đó không phải Tứ niệm xứ.

Tứ niệm xứ là vẫn sinh hoạt bình thường, nhưng xưa đến giờ mình vừa ăn vừa uống nghĩ lung tung, bây giờ mình thay thế cái lung tung bằng chánh niệm. Chỉ vậy thôi.

Và, cái quan trọng nhất, quan sát mình như là mình đang quan sát người khác cực kỳ trung thực và khách quan.

Mình phải có cái gan mình thấy, đây là tiểu tâm, nhỏ mọn, bòn xén, ganh tị, đây là tâm thiện, tâm bất thiện, đây là trí tuệ, đây là chánh niệm, mình phải có cái gan mình thấy vậy đó; còn đấng này mình không tu đúng như vậy thì đừng hòng.

Chốt lại, kinh Tứ Niệm Xứ đức Phật Ngài hứa mình 7 năm thì mình phải coi mình có tu đúng hay không. Vì tu đúng có nghĩa là trong thời gian đó.

Hành giả có 3 hạng, các vị nhớ không? Hành giả bậc hạ, bậc trung, bậc thượng

- Hành giả bậc hạ = tu theo đồng hồ, ngày ngồi 3 tiếng, 5 tiếng ngoài ra muốn làm gì thì làm, nghe nhạc, lướt web, cúng facebook. Đó là hành giả bậc hạ.
- Hành giả bậc trung = ngoài giờ ngồi thiền miên mật chỉ làm việc lành, quét chùa, xem sách, nghe băng giảng;
- Hành giả bậc thượng = không coi chuyện ngồi là quan trọng, liên tục giữ chánh niệm từ lúc giật mình thức dậy buổi sáng, chánh niệm suốt 100% cho đến lúc ngủ lại vào ban đêm. Đối với người này, lúc thấy cần ngồi thì ngồi trong chánh niệm, lúc không muốn ngồi nữa cũng biết trong chánh niệm, đứng dậy bằng chánh niệm, đi kinh hành bằng chánh niệm, toa-let, phòng ăn, thắp hương, quét chùa bằng chánh niệm. Đối với người này không có oai nghi nào khác oai nghi nào, ở điem chánh niệm hết.

Còn thứ bậc hạ là kiểu hành thiền trả nợ quý thần, cứ ngồi xong 5 tiếng là đi ăn cướp cũng được.

Còn hạng thứ hai là bậc trung. Có nghĩa là ngoài giờ hành thiền cũng làm việc lành nhưng không khá bằng bậc thứ ba – bậc thượng là người ta chánh niệm xuyên suốt.

Hạng thứ ba này cộng với kiến thức giáo lý, thời đức Phật thì không cần nhưng thời này thì cần; phải có kiến thức giáo lý thì mới 7 năm được.

Tôi xin nói câu này làm các vị sốc dữ lắm nhưng mà, có những vấn đề giáo lý thuộc tài liệu bậc một.

Bậc một là gì? Là những vấn đề nằm trong Tam Tạng; Cái thứ hai là bậc hai, nằm trong Chú giải.

Kinh điển gồm các đời sau đây:

- Đời 1: Chánh Tạng = Lời dạy của đức Phật & các đệ tử cùng thời.
- Đời 2: Chú giải kinh điển đời 1
- Đời 3: Các bộ Tika giải thích lại các bộ Atthakātha.
- Đời 4: Mahātika
- Đời 5: Atthayojana – gần như từ điển thôi.

Mình thấy, ở trong chánh tạng không mặn mà lắm vấn đề Bồ Tát đạo. Vì sao? Vì nãy tôi nói rồi:

- Đối tượng nguyện thành Phật cực hiếm. Trong hàng triệu tỷ người mới có 1 người đi tròn hành trình Phật đạo của mình; cho nên Thế Tôn không nói riêng vấn đề Phật đạo.
- Thứ hai, bản thân con đường Bồ Tát Đạo đã nằm trong giáo lý, chỉ cần người nào hiểu được; như hồi nãy tôi nói, cũng giáo lý đó mà có người học xong thấy chán sợ sanh tử muốn Niết Bàn liền; có người cũng giáo lý đó mà họ học xong họ lại có Đại Bi để cứu những đấng khác;

Giống như trên thế giới không có trường nào dạy người ta làm Thủ tướng hết, không có trường nào dạy người ta làm tỷ phú, nhưng mà tùy trình độ của sinh viên ra khỏi trường đó, có người thành tỷ phú, có người đoạt giải Nobel, có người được là nhà khoa học, có người trở thành nguyên thủ quốc gia; Chứ còn trường đó hồi xưa học chung đấng nào giống nhau hết;

Các vị nghe kịp không?

Cho nên, 3 con số đó là số gì? Cái này của đời sau không phải của chánh tạng. Nghe cho kỹ.

1 người muốn thành Chánh Đẳng Giác tự nhiên người đó phải nằm 1 trong 3 trường hợp sau đây:

- Thuộc nhóm Đức tin mạnh
- Thuộc nhóm Trí tuệ mạnh
- Thuộc nhóm Tinh tấn mạnh.

LƯU Ý: BẢN NHẬP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

Thuộc nhóm Đức tin mạnh = cũng cầu Phật đạo nhưng động cơ, động lực để thực hiện Bồ Tát đạo thuần túy dùng niềm tin;

Hạng Trí tuệ = Nguyên thành Phật nhưng năng lượng họ dùng nhiều trong hành trình Bồ Tát là trí tuệ.

Tôi nhớ ngày xưa sư trưởng có bài kệ về thập độ thế này:

Cuộc thế trần gởi thân trăm tuổi

Kiếp phù sinh sớm tối quá nhanh

Thế nhân ơi ráng làm lành

Hãy tu thập độ để thành siêu nhân

Bậc giác phần chóng đắc

Vì căn cơ xuất sắc hơn thường

Trí nhân tâm tánh như gương

Nên khi quang chiếu vô thường nhận ngay

Bậc đức tin lâu ngày hơn trí

Vì tính nhân ích kỷ rõ ràng

Tính tâm cá tính đoan trang

Lại ưa mến chuộng dị đoan linh thần

Bậc tinh tấn thì năng phục vụ

Kém khôn ngoan chẳng đủ niềm tin

Thế nên khó đắc giác minh

Lâu hơn trí tuệ đức tin mấy lần

Dù mau chậm cũng nhân giải thoát.

Thì mình thấy rõ ràng cả 3 hạng Bồ Tát. Như Bồ Tát Thích Ca Mâu Ni chuyên về Trí, Bồ Tát Di Lạc là Tinh tấn, Bồ Tát Ca Diếp trước đây là đức tin.

Thời gian thành Phật toàn giác là nhanh nhất, chỉ có 20 A Tăng Kỳ. Hạng Đức Tin 40 A Tăng Kỳ; Hạng Tinh tấn 80 A Tăng Kỳ.

Giờ mình nói về hạng Trí tuệ đi.

Trong 20 A Tăng kỳ đó, đến giai đoạn nguyện ra lời là thông báo cho mọi người biết cứ thử thách tôi đi. Nhiều Phật tử Việt Nam hiểu lầm, tưởng nguyện ra lời là la làng cho người ta nề mình gọi là nguyện ra lời; không phải. Cái đó là nổ. Bồ Tát nổ.

Nguyện ra lời là thách thức thiên hạ, xin cái gì tui cũng cho; chặt giò tôi không giận thì cái đó mới là Bồ Tát nói ra lời; còn mình bây giờ cứ thông báo um sùm trên cộng đồng mạng “Do công đức này nguyện thành Chánh Đẳng Giác” là nổ chứ không phải ra lời.

Ra lời là chì lắm, dám thách thức.

Rồi cái thứ ba, là giai đoạn thọ ký; có nghĩa là sau khi trải qua giai đoạn trong tâm, ra lời đến giai đoạn thứ 3 gặp được một vị Chánh Đẳng Giác các Ngài xét thấy mình đã đủ lực để trở thành Bất thối

Thế thế thường hành Bồ Tát đạo, Bất thối Bồ Tát vì bạn lữ.

Thì cái Bất thối này, Phật thọ ký cho biết bao lâu nữa con sẽ thành Phật, giống như ta vậy. Từ đó về sau vị này tiếp tục tu tập thêm.

3 giai đoạn: Trong tâm, ra lời và được thọ ký – giai đoạn này được gọi là giai đoạn bất thối.

3 con số này sư đọc 28 vị Chánh Biến Tri 12000 và 500 ngàn thì thời gian mình nguyện trong tâm, theo chú giải đời sau thôi:

- Thời gian nguyện trong tâm Ngài phải gặp ít nhất 500 ngàn vị Phật.
- Thời gian nguyện ra lời thì Ngài phải gặp ít nhất 12000 vị Phật.
- Thời gian Ngài được thọ ký Ngài phải gặp ít nhất 28 vị Phật

Thì mới đủ lượng để Ngài thành.

Nhưng tôi cũng xin thưa đại chúng, hồi nãy khi nghe đọc câu hỏi tôi có một chút ngậm ngùi. Là chúng ta tuyệt đối không có thời gian để ngồi lại nói chuyện với nhau về một số vấn đề lớn trong kinh điển; cho nên, câu trả lời này chỉ đơn giản là tôi nương theo kinh mà tôi trả lời thôi, các vị lát nữa gặp tôi dưới phòng : Sư nghĩ sao câu trả lời đó? Tôi nói: Trăm không khoái, trăm không phục.

Câu đó phải đọc đủ thế này:

Dục tri tiền thế nhân

Kim thân thọ đã thị

= Muốn biết đời trước mình làm cái gì coi bây giờ mình đang chịu cái gì.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Dục tri lai thế quả

Kim thân tác giả thị

= Muốn biết đời sau mình sẽ thế nào coi bây giờ mình sống ra sao.

Nếu hiểu được câu này mình thấy đâu cần thần thông.

Mình coi hồi trước mình tạo cái gì mà giờ sanh ra mình là nữ, nghèo, xấu, dốt, bệnh; các vị đoán ra được không? Ít ra mình cũng đoán một cách đại khái; Tại sao bao nhiêu người sanh ra râu ria 6 múi mà mình lại làm nữ 3 vòng là sao? Mà hên là 3 vòng có nhiều người có 1 vòng một, từ trên xuống dưới, có người gạt rớt 2 con ốc không có gì hết.

Thì trong trường hợp đó mình thấy, do nghiệp gì đó mà bây giờ mình lại mang thân nữ, nghèo, xấu, bệnh, dốt; rồi do nghiệp gì đó đời trước, mình đã làm cái gì mà giờ mình đẹp, giàu, khôn, giỏi, khỏe. Là như vậy.

Dục tri tiên thế nhân

Kim thân thọ dã thị

= Muốn biết đời trước ta làm gì coi giờ ta hưởng được cái gì.

Tuy nhiên, cẩn thận. Chỉ là một phần của quá khứ thôi; bởi vì chúng ta luân hồi trong thời gian quá dài, sữa mẹ mình bú nhiều hơn nước trong bốn biển, máu và lệ mình đổ ra nhiều hơn nước trong bốn biển, cho nên, cái gì mình đang hưởng bây giờ chỉ là 1 phần tỷ tỷ tỷ tỷ của quá khứ thôi. Các vị nghe kịp không?

Mình chỉ hiểu rằng, quả bây giờ mình đang hưởng chỉ là quả của một nghiệp nào đó trong quá khứ, một kiếp sống xa xôi nào đó, chứ còn nguyên một núi tiền nghiệp của mình mình trả không hết; mà biết vậy nó mới run. Nó run chỗ này. Không nhanh chóng La Hán, miễn còn thân sanh tử, thì nợ cũ của mình là mình trả không xuể;

Các vị nhớ dùm tôi câu này, tiền trong nhà băng của các vị rất là ít, trong khi nợ xấu các vị rất là nhiều; tôi báo cho các vị biết. Đó là một tin buồn. Nợ ngoài đời là 3000 tỷ mà trong nhà băng còn có 1 đô la thôi đó, các vị tưởng tượng, lên đây tu trong nhà băng có 1 đồng, 2 đồng thôi; trong khi nợ các vị lên mấy ngàn tỷ. Cho nên, mình tu là trốn nợ là vậy đó. Ok.

Tôi nhắc lại, không cần thần thông, chỉ nhìn cái gì mình đang có mình đoán một phần cái gọi là tiền nghiệp quá khứ; Nhìn cái kiểu sống của mình bây giờ mình đoán ra được một phần tương lai.

Nhiều lần tôi nói: Trong từng phút trôi qua, dầu muốn hay không, dầu biết hay không thì chúng ta vẫn đang kín đáo có mặt trên con đường dẫn về đâu đó; trong từng phút trôi qua, dầu muốn hay không, dầu biết hay không, chúng ta đang kín đáo xây dựng một chốn về cho mình ở kiếp sau; dầu muốn hay không, dầu biết hay không, đêm nay tắt thở có người bốc hơi có người kiếm chỗ thấp nhất chui xuống./.